

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—3

**Seat
No.**

[5203]-306

M.A. (Part II) (Third Semester) EXAMINATION, 2017
POLITICS

(PO : 013 : Political Process in Maharashtra)
(Optional Paper)
(2008 PATTERN)

N.B. :— (i) All questions are compulsory.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

1. Answer any *one* of the following (in **500** words) : [20]

  - (1) What was the effect of the Non-Brahman Movement of the Politics of Maharashtra ? Discuss.
  - (2) Discuss the issue of backwardness and regional imbalance in Maharashtra.

2. Answer any *one* of the following (in **500** words) : [20]

  - (1) Clarify the role of Marathi; Linguistic Identity in the politics of Maharashtra.
  - (2) Explain the impact of Globalization on the Political economy of Maharashtra.

3. Answer any *two* of the following questions (in **250** words each) : [20]

  - (1) Challenges to the political influence of Maratha caste.
  - (2) Changing nature of political leadership in Maharashtra.
  - (3) Role of Samyukta Maharashtra Samiti in the rise of Maharashtra state.
  - (4) Changing nature of Dalit Politics in Maharashtra.

P.T.O.

4. Write short notes on any *four* (in 100 words each) : [20]

- (1) Shiv Sena;
- (2) Impact of 73rd Amendment on rural Local government.
- (3) Dominance and the crisis of cooperative sector in Maharashtra.
- (4) Coalition politics;
- (5) Reasons of Maratha Hegemony;
- (6) Role of Opposition Parties in Maharashtra.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 80

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.

(ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

1. पुढीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा (500 शब्दांत) : [20]

- (1) महाराष्ट्राच्या राजकारणावर ब्राह्मणेतर चळवलीचे कोणते परिणाम झाले ? चर्चा करा.
- (2) महाराष्ट्राच्यातील प्रादेशिक असंतुलन व मागासलेपणाच्या मुद्द्यांवर चर्चा करा.

2. पुढीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा (500 शब्दात) : [20]

- (1) महाराष्ट्राच्या राजकारणातील मराठी भाषा अस्मितेची भूमिका स्पष्ट करा.
- (2) महाराष्ट्राच्या राजकीय अर्थकारणावर जागतिकीकरणाचा झालेला परिणाम स्पष्ट करा.

3. कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा (प्रत्येकी 250 शब्दात) : [20]

- (1) मराठा जातीच्या राजकीय प्रभावाला मिलणारी आव्हाने.
- (2) महाराष्ट्रातील राजकीय नेतृत्वाचे बदलते स्वरूप.
- (3) महाराष्ट्र राज्याच्या उदयातील संयुक्त महाराष्ट्र समितीची भूमिका.
- (4) महाराष्ट्रातील दलित राजकारणाचे बदलते स्वरूप.

4. पुढीलपैकी कोणतेही चार प्रश्न सोडवा (प्रत्येकी 100 शब्दात) : [20]
- (1) शिवसेना;
  - (2) 73व्या घटनादुरुस्तीचा ग्रामीण स्थानिक शासनावरील परिणाम;
  - (3) महाराष्ट्रातील सहकार क्षेत्रातील प्रभुत्व व समस्या;
  - (4) आघाड्यांचे राजकारण;
  - (5) मराठा जातीच्या वर्चस्वाची कारणे;
  - (6) महाराष्ट्रातील विरोधी पक्षांची भूमिका.